

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Jihlava

Inspekční zpráva

Základní škola Krucemburk, okres Havlíčkův Brod

Školní 18, 582 66 Krucemburk

Identifikátor školy: 600 086 712

Zřizovatel: Obec Krucemburk, nám. Jana Zrzavého, 582 66 Krucemburk

Školský úřad Havlíčkův Brod, Dolní 105, 580 01 Havlíčkův Brod

Termín konání orientační inspekce: 7. - 8. prosinec, 11. - 13. prosinec 2000

Čj.	111 142/2000-05087
Signatura	ok1cu103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní školu navštěvuje 270 žáků ve 12 třídách. Součástí školy je školní družina. Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání na prvním a druhém stupni

Z 16 vyučujících ve škole je 5 učitelek bez odborné a pedagogické způsobilosti, z toho 2 učitelky na prvním stupni, 3 učitelky na druhém stupni. Vyučující českého jazyka uzavírá v letošním školním roce pedagogické vysokoškolské studium státními zkouškami. Kromě ředitele školy je pedagogický kolektiv zastoupen samými ženami.

Jazyková oblast - český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk

Časová dotace sledovaných předmětů odpovídá schválenému učebnímu plánu. Výuka probíhá podle učebních osnov vzdělávacího programu Základní škola. Příprava pedagogů na výuku i jejich plánované cíle odpovídaly aktuálnímu stavu teorie i praxe v oboru. V jazykové oblasti jsou žákům nabízeny volitelné předměty cizích jazyků. Právo volby však žáci nemají, jelikož němčináři povinně navštěvují předmět konverzace v německém jazyce a angličtináři předmět konverzace v anglickém jazyce. Vyučující jsou informovány o žácích se specifickými poruchami učení, v písemném projevu je jejich klasifikace částečně zohledňována dle doporučení PPP.

Český jazyk

Pedagogická a odborná nezpůsobilost vyučujících zjištěná v některých hodinách podstatně neovlivnila kvalitu výuky. Naopak hodina literatury na prvním stupni vyučována učitelkou bez této způsobilosti patřila ve všech sledovaných ukazatelích k nejlepším.

Materiální podpora výuky českého jazyka je na průměrné úrovni. Výuka probíhala v kmenových třídách, jejichž výzdoba navozovala vánoční atmosféru. Vyučující mají možnost doplňovat probírané učivo výběrem ukázek z videotéky a gramofonových desek. Kazetové nahrávky nejsou pořizovány. Učitelky mají k dispozici odborné časopisy. V literatuře se užívají starší typy učebnic pro 6. a 7. ročník. Knižní fond žákovské knihovny je obnovován minimálně.

Ve většině sledovaných hodin byl zaznamenán tradiční styl výuky. K utvrzování a opakování učiva bylo využito především práce s učebnicemi, sešity a práce na tabuli. V těchto hodinách nebylo používáno variabilních vyučovacích metod a forem práce. Výjimku tvořily jedna hodina na prvním a jedna hodina na druhém stupni. Vyučující zde žákům vytvořily prostor pro vyjádření vlastních názorů a za využití dalších zdrojů informací žáci aktivně spolupracovali na vyučovacím procesu. Ve většině hodin na prvním stupni vyučující sledovaly dodržování psychohygienických požadavků, na druhém stupni nebylo toto hledisko vždy akceptováno.

Vstupní motivace byla téměř ve všech hospitovaných hodinách zaznamenána. Mezipředmětové vztahy, aktualizace učiva v souvislosti s Vánoci se projevily v literatuře na prvním stupni. V několika hodinách byli žáci upozorňováni na obtížnější jevy v učivu a jejich zvládnutí bylo ověřováno. V některých hodinách chybělo závěrečné zhodnocení práce žáků,

v hodině slohu nebyla využita příležitost vzájemného hodnocení nebo sebehodnocení.

Komunikativní dovednosti byly rozvíjeny jen v části vyučovacích hodin. Psychosociální podmínky v první třídě částečně ztěžují průběh výchovně-vzdělávacího procesu a pro všechny žáky zde není vytvořeno prostředí klidné a přátelské spolupráce. V ostatních hodinách žáci projevovali pozitivní vztah k výuce.

Cizí jazyky

Cizí jazyky se vyučují v kmenových učebnách, proto výuka postrádala cizojazyčnou atmosféru, která by mohla být vytvořena v odborné učebně, kterou má škola k dispozici. Vyučující používaly jako podporu výuky kazetový magnetofon, cizojazyčné časopisy a nakopírovaný materiál. V 8. a 9. třídách jsou používány zastaralé typy učebnic anglického jazyka.

Všechny vyučující se snažily o využívání rozmanitých vyučovacích metod, které rozvíjely základní složky výuky cizího jazyka - poslech, mluvení, čtení a psaní. Žáci pracovali ve skupinách, byla zařazena samostatná práce se slovníky. Dialog ve dvojicích byl opomíjen, což bylo způsobeno i nevhodným rozsazením žáků ve třídě. V hodinách cizích jazyků zařazených na závěr vyučování nebylo věnováno dostatek pozornosti zařazení relaxačních činností i celkové psychohygieně při výuce. Učivo bylo po stránce odborné interpretováno správně, v německém jazyce v některých případech s drobnými fonetickými nedostatky.

Vstupní motivace byla zřetelná v hodině konverzace v německém jazyce. ČŠI zaznamenala ve většině hodin průběžné, někde i závěrečné hodnocení. V hodině anglického jazyka se objevilo i sebehodnocení žáků. Hodnocení žáků bylo zaměřeno pozitivně a bylo objektivní.

V hodinách cizích jazyků byly rozvíjeny komunikativní dovednosti žáků. Cizojazyčné otázky vyučujících vedly žáky k reakcím v cizím jazyce. Mezi vyučujícími a žáky převládaly pozitivní vztahy, pouze v osmé třídě byl zaznamenán u několika chlapců negativní vztah k výuce německého jazyka, o čemž svědčí i poznámky v žákovských knížkách.

Celkově má kvalita vzdělávání v oblasti jazykové průměrnou úroveň.

Matematika

Ve všech třídách probíhá výuka matematiky v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Týdenní dotace vyučovacích hodin jsou dodržovány.

Výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách. Vybavení kabinetu matematiky je celkově na průměrné úrovni. Na druhém stupni je používána nejednotná sada učebnic. Psychohygienické zásady ve sledovaných hodinách nebyly porušovány, relaxační chvílky byly zařazovány jen ojediněle.

Struktura vyučovacích hodin, výběr, posloupnost i množství informací odpovídaly aktuálnímu složení třídy. Vyučovací čas byl v hospitovaných hodinách většinou využit efektivně. V jedné hodině byla využita výpočetní technika. Výuka na prvním stupni byla ve sledovaných ukazatelích celkově na vyšší úrovni, neboť vyučující využily rozmanitějších výukových metod k podpoře aktivity žáků než vyučující na druhém stupni.

Ve většině hodin byla zaznamenána vstupní i průběžná motivace, znalosti i dovednosti byly prověřovány. V průběhu vyučování probíhalo především slovní hodnocení, závěrečné zhodnocení práce žáků zaznělo jen v některých sledovaných hodinách. Písemné i kontrolní práce byly řádně opravovány.

Výuka probíhala v klidné pracovní atmosféře. V hodinách byl většinou veden řízený dialog

mezi vyučující a žáky. Mezi učitelkami a žáky byly nastoleny pozitivní vztahy.

ČŠI hodnotí výuku matematiky na prvním stupni jako velmi dobrou, na druhém stupni jako průměrnou. Celkově je výuka matematiky hodnocena jako průměrná.

Předměty přírodovědného zaměření

Časová dotace sledovaných předmětů odpovídá učebnímu plánu. Probírané učivo i jeho rozvržení do jednotlivých ročníků jsou v souladu s osnovami schváleného vzdělávacího programu. Stanovené výukové cíle odpovídaly standardům vzdělávání.

Dlouhodobá nepřítomnost nekvalifikované vyučující přírodovědy v pátém ročníku je řešena zástupem dvěma kvalifikovanými učitelkami. Ztížena je tak návaznost a ucelenost výuky. Nekvalifikovanost učitelky vlastivědy v pátém ročníku neměla negativní vliv na výuku, naopak byla v porovnání s celkovou úrovní výuky na prvním stupni na vyšší úrovni. Zvolené metody výuky v jejích hodinách totiž plně podněcovaly nejen aktivitu žáků, ale i jejich zájem o předmět. Škola má v oblasti přírodních věd jedinou odbornou učebnu, a to pro výuku fyziky a chemie. Vybavení kabinetů a učebny je celkově průměrné, v přírodopisu velmi dobré. Nevýhodou je neustálé přenašání pomůcek do hodin přírodopisu a zeměpisu. V některých hospitovaných hodinách byla zaznamenána podpora výuky učebními pomůckami. Výukové programy nebyly ve sledovaných hodinách použity.

Struktura vyučovacích hodin, výběr, sled i množství informací odpovídaly aktuálnímu složení třídy. Vyučovací čas byl ve sledovaných hodinách většinou využit efektivně. Zejména v hodinách přírodopisu byla ve sledovaných jevech zaznamenána celkově vyšší úroveň než v ostatních hospitovaných předmětech.

Ve většině hodin byly prověřovány znalosti i dovednosti, v některých hodinách byla též zaznamenána vstupní i průběžná motivace. V mnohých hodinách se objevovalo průběžné slovní hodnocení. Individuální zkoušení žáků bylo zaznamenáno pouze ojediněle, klasifikace nebyla úplně zdůvodněna.

Pracovní atmosféra byla klidná, mezi učiteli a žáky převládaly pozitivní vztahy. V hodinách probíhal většinou řízený rozhovor mezi vyučující a žáky.

ČŠI hodnotí výuku ve sledovaných předmětech na prvním stupni celkově jako velmi dobrou. Výuka přírodopisu je velmi dobrá, v ostatních sledovaných předmětech na druhém stupni má průměrnou úroveň. Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech přírodovědného zaměření hodnocena jako průměrná.

Informatika, technické kreslení

Informatika je vyučována pouze jako nepovinný předmět v 8. a 9. ročníku a to dvě vyučovací hodiny jednou za 14 dní. Technické kreslení je vyučováno jako volitelný předmět od 7. ročníku jednu hodinu týdně.

Učebna informatiky není plně specializovaná, probíhá v ní též výuka pracovních činností. Výuka technického kreslení se uskutečňuje v kmenových učebnách, potřebné pomůcky jsou využívány z kabinetu matematiky. Zařazení povinné volitelnosti technického kreslení pro všechny žáky 7. - 9. ročníků a naopak zařazení informatiky jako pouze nepovinného předmětu pro skupinu žáků se s ohledem na všeobecné potřeby vzdělání jeví jako nevhodné.

Stanovené výukové cíle jsou přizpůsobovány aktuálnímu složení tříd, respektive skupin. Vzhledem k rozsahu učiva technického kreslení je do 9. ročníku zařazeno i učivo matematiky povrchy a objemy těles, které je spojováno s modelováním jejich sítí. Vyučovací čas byl v hospitovaných hodinách většinou využit efektivně.

V hodinách byly prověřovány znalosti a dovednosti, objevovalo se průběžné slovní hodnocení. Pracovní atmosféra při výuce byla klidná, vztahy mezi učitelkami a žáky byly kladné.

ČŠI hodnotí oblast informatiky a technického kreslení jako průměrnou.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky, motivace a hodnocení v základní škole jsou hodnoceny jako velmi dobré. Ostatní sledované ukazatelé a jevy - podmínky výuky, organizace, formy a metody výuky, interakce a komunikace - mají průměrnou úroveň.

Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel má vypracovány koncepční záměry školy, které začleňuje do ročních plánů. Některé záměry se podařilo splnit, např. zlepšení estetického prostředí ve škole a třídách, zajištění náplně volného času dětí, údržba sportovišť, pozitivní pracovní vztahy jsou nastoleny a rozvíjeny mezi školou a obecním úřadem. Rezervy v plnění koncepčních záměrů jsou ve využití počítačů a výukových programů ve výuce a začlenění práv dítěte v mimoškolní oblasti do školního řádu. Roční plán 2000 - 2001 je zpracován bez vymezení odpovědnosti jednotlivých pracovníků za splnění úkolů. Do letošního ročního plánu ředitel aktuálně začlenil návrh činností k Evropskému roku jazyků 2001, které se budou realizovat především ve spolupráci s metodickou komisí humanitních předmětů. Měsíční plány jsou doplňovány a upřesňovány ve spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky. Integrovaní žáci mají podle doporučení PPP vypracovány individuální plány, které byly konzultovány s rodiči.

Žáci navštěvují volitelné předměty konverzace v anglickém a německém jazyce a technické kreslení. Hledisko volitelnosti není uplatňováno. Jako nepovinný předmět je zavedena v 8. - 9. ročníku informatika. Potřebám a zájmům žáků vyhovuje zavedení 11 zájmových kroužků hlavně sportovního zaměření. Výborné výsledky žáků v okresních přeborech ve florbale, fotbale a volejbale ukazují, že učitelé vhodným způsobem podchytili volnočasové aktivity žáků.

Oblast plánování je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Kompetence pracovníků jsou zřetelně vymezeny mezi ředitelem, zástupkyní ředitele, výchovnou poradkyní, vedoucí metodických sdružení, třídní učitele i jednotlivé vyučující. Hlavním poradním orgánem ředitele školy jsou pedagogické rady. Organizace vyučování neodpovídá obecně závazným právním předpisům. Všechny přestávky mezi vyučovacími hodinami kromě přestávky po čtvrté vyučovací hodině jsou kráceny kvůli dostupnosti spojů o pět minut, což je v rozporu s § 9 odst. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Zejména na prvním stupni se tato situace z hlediska dodržování psychohygienických zásad jevila jako nevýhodná. Organizace výchovně-vzdělávací činnosti je upravena v organizačním řádu školy, který obsahuje tyto části: práva dítěte, vnitřní řád školy a školní řád. Část upravující chování žáků mimo školu nebyla plně v souladu s články o

právech dítěte.

Škola má k dispozici rozhlasové zařízení. Informace uvnitř školy jsou též předávány pomocí vývěsek a ústní komunikací. Rodiče a škola jsou ve stálém kontaktu. Spolupráce se realizuje zejména při třídních schůzkách a při osobních pohovorech s rodiči. Rodiče jsou informováni o prospěchu a chování žáků i o akcích školy pomocí žakovských knížek a notýsků.

Škola se prezentuje na veřejnosti zejména úspěchy ve sportovních akcích. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999 - 2000 neobsahuje všechny požadované náležitosti. Chybí konkrétní údaje o praxi pracovníků školy, což je v rozporu se zněním § 17e odst. 2 písm. c) zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Výroční zpráva je stručná, neobsahuje prvek sebehodnocení.

Rozhodnutí vydaná ředitelem školy jsou konkrétní a jednoznačná.

Oblast organizování je hodnocena jako průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy se snaží vytvářet dobré podmínky pro uplatňování iniciativy a tvořivosti svých pracovníků. Při vedení pracovníků jsou používány nástroje operativního řízení založeného na bezprostředním denním styku pracovníků školy. Jako celek se jeví styl vedení jako demokratický a funkční. Pracovníci školy jsou seznámeni s kritérii hodnocení osobních příplatků a mimořádných odměn. Kritéria jsou v praxi uplatňována.

V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vedení školy umožňuje účast na akcích, které pořádají vzdělávací instituce. Svou iniciativu uplatňují někteří pedagogičtí pracovníci ve vedení zájmových kroužků. Sebehodnocení práce školy není prováděno srovnávacími testy mezi školami, ani nevyplývá z výroční zprávy.

ČŠI hodnotí vedení a motivování pracovníků jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Ve škole je zaveden funkční systém vnitřní kontroly celé organizace. Přehledné vymezení kompetencí umožňuje účinnou kontrolu. Podklady z pravidelných schůzek metodických sdružení a z hospitačních činností ředitel využívá ke kontrole výchovně-vzdělávacího procesu. Výsledky kontrolních činností jsou projednávány s pedagogickými pracovníky a jsou důsledně přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Kontrola provozu školy a jejího hospodaření probíhá v úzké spolupráci s OÚ Krucemburk. Pro hodnocení úrovně výsledků učení žáků nejsou v současné době využívány žádné evaluační nástroje.

ČŠI hodnotí oblast kontroly jako velmi dobrou.

Hodnocení kvality řízení

Oblast řízení je v Základní škole Krucemburk hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Výchovná poradkyně nesplňuje kvalifikační předpoklady výchovného poradce, ani nezahájila kvalifikační studium výchovného poradenství. Má vypracovaný plán výchovného poradce. Hlavní náplní její práce je poskytování informací žákům a jejich zákonným zástupcům o volbě povolání, spolupracuje s úřady práce a PPP a SPC. Má přehled o žácích ze znevýhodněného sociokulturního prostředí a informuje o závažných problémech těchto žáků třídní učitele a sociální kurátory. Rezervy jsou v oblasti práce s integrovanými žáky a žáky se specifickými poruchami učení, jejichž přehled není u výchovné poradkyně soustředěn. Ve spolupráci s metodickými sdruženími vypracovala protidrogová preventistka Minimální preventivní program ZŠ Krucemburk. Jeho obsahem je především využití volného času dětí.

Výchovné poradenství je hodnoceno jako průměrné.

Školní družina

Součástí školy je školní družina o jednom oddělení. Do družiny je přihlášeno 43 dětí, zřizovatelem je povolena výjimka. Měsíčně se vybírá čtyřicet korun na žáka. Dokumentace školní družiny je vedena v předepsaném rozsahu. Vychovatelka má vypracovaný celoroční a rámcový týdenní plán, který je aktualizován dle konkrétních potřeb. Provoz školní družiny je od 6.30 do 7.30 a od 11.00 do 16.00. Vzhledem k dlouhodobé nemoci vychovatelky je stanoveno zastupování, které vykonává učitelka prvního stupně - důchodkyně. Zrušen je ranní provoz. S omezením provozu školní družiny byli rodiče seznámeni a vzali ho na vědomí. Pro vlastní práci školní družiny je vyčleněna jedna místnost. Materiálně-technické vybavení je na průměrné úrovni. Školní družina realizuje výchovně-vzdělávací činnost formou odpočinkových, rekreačních a zájmových aktivit. Využívá školní hřiště, tělocvičnu a další prostory. Je umožněna též příprava žáků na vyučování.

ČŠI hodnotí celkovou úroveň školní družiny jako průměrnou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon),
- Koncepční záměry 1997 - 2001,
- Plán školy na školní rok 2000 - 2001,
- měsíční plány školy,
- Plán výchovného poradce,
- organizační řád školy,
- zápisy z porad metodických sdružení,
- Minimální preventivní program na školní rok 2000 - 2001,
- Výroční zpráva za školní rok 1999 - 2000,

- dokumentace školní družiny,
- inspekční hospitační záznamy,
- hospitační záznamy vedení školy,
- podkladová inspekční dokumentace,
- Rozhodnutí zřizovatele o udělení výjimky počtu přihlášených dětí do školní družiny.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- podpora sportovních aktivit dětí ve sportovních kroužcích,
- přesun obecní knihovny do budovy školy a postupné zavádění Internetu pro občany i žáky ve škole.

Doporučení:

- rozšířit nabídku volitelných předmětů,
- specializovat učebnu výpočetní techniky a plně využívat její zařízení v rámci povinné i nepovinné výuky,
- výuku cizích jazyků soustředit do odborné učebny,
- upravit školní řád.

Škola efektivně využívá finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Na základě výše uvedených skutečností je škola celkově hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Hana Štefánková	
Člen týmu	RNDr. Antonín Müller	

V Havlíčkově Brodě dne 22. prosince 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:2. ledna 2001.....

Razítko

Jiří Šikl

Podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad - referát školství	2001-01-29	5/2001
Zřizovatel	2001-01-29	6/2001

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.